

Konsulttien asiantuntijuuden arviointi rajatylittävissä arktisissa energiahankkeissa

Tarkastelemme **arktisen energian tulevaisuutta** erilaisten yksityisen ja julkisen välimaastoon sijoittuvien toimijoiden tiedontuotannon kautta. Venäjällä arktinen nähdään keskeisenä tulevaisuuden luonnonvarojen varastona. Myös Kiinan ja Norjan kaltaisten valtioiden valinnoilla on merkitystä arktisten luonnonvarojen tulevan hyödyntämisen kannalta. Teemattinen fokuksemme on (arktisen) energian sosiaalisissa ulottuvuuksissa, arktisen politiikan ja ilmastopolitiikan kytköksissä sekä uusiutuvassa energiassa. Tapaustutkimuksissamme selvitämme empiirisesti, kuinka välikäden toimijat vaikuttavat arktisen energiamaiseman muotoutumiseen.

Hankkeessa tarkastellaan **bioenergiaan kautta uusiutuvan energian sääntelyä ja instituutioihin kytkeytyviä esteitä Venäjän Pohjolassa**. Tutkimusaineisto koostuu strategisista dokumenteista, joita analysoidaan julkisen oikeutuksen käsitteen kautta. Näiden asiakirjojen avulla ymmärrämme, minkälaiset tavoitteet ja projektit kiinnostavat keskushallintoa. Tutkimus pureutuu rajoittaviin ja mahdollistaviin tekijöihin analysoimalla alueellisen tason (federaation subjekti) toimenpiteitä, joita Arkangelin oblastissa on toteutettu edistämään uusiutuvan energian käyttöä ja korvamaan muualta tuodun polttoöljyn ja hiilen käytölle kunnallisissa kaukolämpöverkoissa. Lisäksi selvitetään arktisten toimijoiden välisiä verkostoja Venäjällä alueelle polttoaineita kuljettavien ja myyvien sekä uusiutuvan energian parissa toimivien instituutioiden ja yritysten kautta.

Projekti keskittyy myös tutkimaan tapoja, joilla **energian sosiaaliset ulottuvuudet ymmärretään arktisen energian kontekstissa**. Energiaan liittyvissä keskusteluissa ja päätöksenteolla etenkin kestävyydellä on keskeinen rooli, mutta kestävyuden sosiaalinen ulottuvuus on vaikeasti käsitteellistettävissä ja operationalisoitavissa. Siksi tutkimus tarkastelee kriittisesti sosiaalisen kestävyuden määritelmiä arktisissa tieteellisissä arvioinneissa ja raporteissa, joiden tarkoitus on tarjota tutkimustietoa arktista energiaa koskevan päätöksenteon tueksi. Koska energiahankkeiden sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset pohjoisten yhteisöjen elämään voivat olla perustavanlaatuisia ja peruuttamattomia, on tärkeää, että asiantuntija- ja tutkimustieto niiden ymmärtämiseksi ja niihin varautumiseksi on riittävän kattavaa.

Tutkimusryhmä tarkastelee myös, kuinka **Kiinan nousu suurvallaksi vaikuttaa arktisen energiamaisemaan** energia- ja ilmastopoliittisten valintojen ja käytänteiden kautta. Hanke hyödyntää riskin ja vastuun käsitteitä tarkastellessaan Kiinan intressejä ja politiikkaa arktisella alueella. Tämä osatutkimus lisää ymmärrystä siitä, kuinka Kiinan kasvava rooli pohjoisessa muuttaa diskursseja ja normeja, jotka rakentavat arktista aluetta. Se myös analysoi näiden prosessien vaikutuksia alueellisiin, alueiden välisiin ja globaaleihin keskinäisriippuvuuden ja hajaannuksen dynamiikkoihin tulevaisuudessa. Tutkimus tähtää suurvaltojen ilmastovastuun normatiivisen viitekehyksen luomiseen, jota voidaan soveltaa suurvaltojen rooliin niin arktiksella kuin globaalistikin.

Lisätietoja:

Professori Veli-Pekka Tynkkynen, Helsingin yliopisto, Aleksanteri-instituutti, veli-pekka.tynkkynen@helsinki.fi